

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Комітет з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів

В И С Н О В О К

**щодо проектів Законів України
про внесення змін до деяких законів України щодо визначення
розміру щорічної разової грошової допомоги до 5 травня
(реєстр. № 5832)
про внесення змін до деяких законів України щодо визначення
розміру щорічної разової грошової допомоги до 5 травня
(реєстр. № 5832-1)**

За дорученням Голови Верховної Ради України та відповідно до пункту 3 частини першої статті 16 Закону України «Про комітети Верховної Ради України», а також статей 93, 108, 114 Регламенту Верховної Ради України Комітет Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів на своєму засіданні 16 лютого 2022 року (протокол № 102) розглянув проекти Законів України про внесення змін до деяких законів України щодо визначення розміру щорічної разової грошової допомоги до 5 травня (реєстр. № 5832), поданий Кабінетом Міністрів України, та про внесення змін до деяких законів України щодо визначення розміру щорічної разової грошової допомоги до 5 травня (реєстр. № 5832-1), поданий народними депутатами України Королевською Н.Ю., Солодом Ю.В., Гнатенком В.С., і зазначає наступне.

Змінами, що передбачають обидва законопроекти, до Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» № 3551-ХІІ та Закону України «Про жертви нацистських переслідувань» пропонується визначити розмір щорічної разової грошової допомоги до 5 травня у відсотковому співвідношенні до розміру прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність, визначеного Законом України про Державний бюджет України на 1 січня поточного року, в якому виплачується така допомога.

Проектом Закону за реєстр. № 5832, зокрема, передбачається установити, що розмір грошової допомоги визначається у відсотках від прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність, встановленого законом про Державний бюджет України на 1 січня

поточного року (далі – ПМ), у якому виплачується така допомога, зокрема, для:

- учасників бойових дій розмір грошової допомоги становитиме 85 % ПМ.

- осіб з інвалідністю внаслідок війни:

- I групи – 255 % ПМ;

- II групи – 225 % ПМ;

- III групи – 195 % ПМ;

- учасників війни – 35 % ПМ;

- членів сімей загиблих (померлих) ветеранів війни – 55 % ПМ;

- осіб, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною, – 255 % ПМ.

Крім того, законопроект встановлює, що щороку відповідні виплати разової грошової допомоги до 5 травня у відповідних розмірах проводяться у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України, пенсіонерам — за місцем отримання пенсії, а особам, які не є пенсіонерами, — за місцем їх проживання чи одержання грошового утримання.

Автори законопроекту надали фінансово-економічні розрахунки та зазначають, що реалізація акту здійснюватиметься за рахунок і в межах коштів, передбачених у 2021 році Міністерству соціальної політики України за бюджетною програмою 2501150 «Щорічна разова грошова допомога ветеранам війни і жертвам нацистських переслідувань та соціальна допомога особам, які мають особливі та особливі трудові заслуги перед Батьківщиною». Обсяг видатків на зазначену мету становить 1,38 млрд грн, в тому числі поштові видатки складають 6,9 млн гривень.

Відповідно до пояснювальної записки, забезпечення виконання законопроекту потребує додаткових видатків у сумі 7,7 млн гривень.

Авторами проекту Закону вважається, що джерелом покриття зазначеної додаткової потреби у коштах може бути збільшення дохідної частини Державного бюджету України від:

- грального бізнесу;

- детінізації економіки та легалізації заробітної плати;

- економії коштів фонду боротьби з COVID-19.

Запропоновані альтернативним проектом Закону за реєстр. № 5832-1 разові грошові допомоги відповідним категоріям

населення є більшими на 5%-15% за величини, запропоновані основним проектом Закону за реєстр. № 5832.

Зокрема, законопроектом передбачено підвищення розмірів щорічної разової грошової допомоги до 5 травня у відсотковому співвідношенні до прожиткового мінімуму для непрацездатних осіб, а саме:

- для осіб з інвалідністю внаслідок війни та колишніх малолітніх в'язнів концентраційних таборів, визнаних особами з інвалідністю:

I групи – 270%;

II групи – 240%;

III групи – 210%;

- для осіб, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною, – 270%;

- для учасників бойових дій, неповнолітніх в'язнів концентраційних таборів – 90%;

- для членів сімей загиблих і дружин (чоловіків) померлих осіб з інвалідністю внаслідок війни, померлих учасників бойових дій, учасників війни та жертв нацистських переслідувань – 55%;

- для учасників війни та колишніх в'язнів концентраційних таборів – 35% прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність.

Відповідно до пояснювальної записки, для реалізації альтернативного проекту необхідно 1 568,0 млн. грн., що вище від суми передбачених Державним бюджетом на 2021 рік видатків на виплату щорічної разової грошової допомоги ветеранам війни і жертвам нацистських переслідувань та соціальної допомоги особам, які мають особливі та особливі трудові заслуги перед Батьківщиною на 185,5 млн. грн. На думку авторів законодавчої ініціативи, зазначені додаткові витрати можна забезпечити в рамках секвестру державного бюджету за рахунок скорочення неефективних видатків.

До проекту Закону не надано відповідних фінансово-економічних розрахунків (обґрунтувань) та пропозицій змін до законодавчих актів щодо скорочення витрат бюджету та/або джерел додаткових надходжень бюджету для досягнення його збалансованості, яка це передбачено статтею 27 Бюджетного кодексу України.

Міністерство фінансів України не заперечує стосовно прийняття проекту Закону № 5832. Водночас зазначає, що законопроект не відповідає частині третій статті 27 Бюджетного кодексу України щодо терміну набрання чинності законопроектом. Прийняття законопроекту № 5832-1 не підтримується.

Міністерство економіки України повідомляє про відсутність зауважень та пропозицій до проекту Закону № 5832. Законопроект № 5832-1 Мінекономіки не підтримує.

Міністерство соціальної політики України підтримує законопроект № 5832, а законопроект № 5832-1 підтримується із зауваженнями.

Міністерство у справах ветеранів України підтримує законопроект № 5832, законопроект № 5832-1 – не підтримується.

Уповноважений Верховної Ради України з прав людини підтримує законопроекти № 5832 та № 5832-1 за умови врахування зауважень.

Урядовий уповноважений з прав осіб з інвалідністю повідомляє про відсутність додаткових пропозицій до проектів Законів № 5832 та № 5832-1.

Громадська спілка «Всеукраїнське громадське об'єднання «Національна Асамблея людей з інвалідністю України» підтримує запропоновані законопроектом № 5832 та № 5832-1 зміни без зауважень.

Комітет Верховної Ради України з питань бюджету ухвалив рішення, що проект Закону № 5832, а також проект Закону № 5832-1 мають вплив на показники державного бюджету (призведуть до збільшення його видатків). У разі прийняття відповідних проектів Законів до 15 липня 2022 року вони мають вводитися в дію не раніше 1 січня 2023 року, а після 15 липня 2022 року – не раніше 1 січня 2024 року (або 1 січня наступного за цим року залежно від часу прийняття законів).

Під час розгляду законопроектів щодо визначення розміру щорічної разової грошової допомоги до 5 травня народні депутати України-члени Комітету висловили пропозиції щодо перегляду дати відповідної щорічної разової грошової допомоги та визначення фіксованого розміру такої допомоги з подальшою індексацією, без прив'язки до прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність.

За результатами розгляду та обговорення проектів законів України про внесення змін до деяких законів України щодо визначення розміру щорічної разової грошової допомоги до 5 травня» (реєстр. № 5832); про внесення змін до деяких законів України щодо визначення розміру щорічної разової грошової допомоги до 5 травня (реєстр. № 5832-1), Комітет Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів вирішив рекомендувати Верховній Раді України:

проекти Законів України про внесення змін до деяких законів України щодо визначення розміру щорічної разової грошової допомоги до 5 травня (реєстр. № 5832), поданий Кабінетом Міністрів України; про внесення змін до деяких законів України щодо визначення розміру щорічної разової

грошової допомоги до 5 травня (реєстр. № 5832-1), поданий народними депутатами України Королевською Н.Ю., Солодом Ю.В., Гнатенком В.С., включити до порядку денного сьомої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання;

проект Закону України про внесення змін до деяких законів України щодо визначення розміру щорічної разової грошової допомоги до 5 травня (реєстр. № 5832), поданий Кабінетом Міністрів України, керуючись пунктом 1 частини першої статті 114 Регламенту Верховної Ради України, за наслідками розгляду в першому читанні прийняти за основу;

проект Закону України про внесення змін до деяких законів України щодо визначення розміру щорічної разової грошової допомоги до 5 травня (реєстр. № 5832-1), поданий народними депутатами України Королевською Н.Ю., Солодом Ю.В., Гнатенком В.С., керуючись пунктом 2 частини першої статті 114 Регламенту Верховної Ради України, за наслідками розгляду в першому читанні відхилити.

Співдоповідачем на пленарному засіданні Верховної Ради України з цих питань від Комітету визначено Голову Комітету Третякову Галину Миколаївну.

Проекти постанов Верховної Ради України додаються.

Голова Комітету

Г. Третякова

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Комітет з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів

В И С Н О В О К

щодо проекту Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо визначення розміру щорічної разової грошової допомоги до 5 травня» за реєстр. № 5089 (дооп.)

За дорученням Голови Верховної Ради України та відповідно до пункту 3 частини першої статті 16 Закону України «Про комітети Верховної Ради України», а також статей 93, 108, 114 Регламенту Верховної Ради України Комітет Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів на своєму засіданні 16 лютого 2022 року (протокол № 102) розглянув проект Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо визначення розміру щорічної разової грошової допомоги до 5 травня» (реєстр. № 5089, дооп.), поданий народними депутатами України Королевською Н.Ю., Гнатенком В.С., Морозом В.В. та іншими народними депутатами України, і зазначає наступне.

Проект Закону за реєстр. № 5089 (дооп.) за своїм змістом є альтернативним до зареєстрованих у Верховній Раді України проектів Законів за реєстр. № 5832 та № 5832-1.

Зокрема, проектом акту пропонується законодавчо встановити та підвищити розміри щорічної разової грошової допомоги до 5 травня, - з метою наближення до рівня попередніх років у відсотковому співвідношенні до затвердженого на 1 січня року прожиткового мінімуму для непрацездатних осіб, а саме:

- для осіб з інвалідністю внаслідок війни та колишніх малолітніх в'язнів концентраційних таборів, визнаних особами з інвалідністю:

I групи - 270%;

II групи - 240%;

III групи - 210%;

- для осіб, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною - 270%;

- для учасників бойових дій, неповнолітніх в'язнів концентраційних таборів - 90%;

- для членів сімей загиблих і дружин (чоловіків) померлих осіб з інвалідністю внаслідок війни, померлих учасників бойових дій, учасників війни та жертв нацистських переслідувань - 55%;

- для учасників війни та колишніх в'язнів концентраційних таборів - 35% прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність.

Автори законодавчої ініціативи зазначають, що в Україні більшість видів соціальної допомоги встановлюються у процентному відношенні до прожиткового мінімуму для відповідних соціальних і демографічних груп населення, що є справедливим і забезпечує автоматичне зростання допомог у зв'язку із ростом розміру прожиткового мінімуму.

Для визначення розміру грошової допомоги пропонується внесення змін до законів України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» та «Про жертви нацистських переслідувань».

Прийняття проекту закону, на думку ініціаторів законопроекту, забезпечить фактичне виконання Рішень Конституційного Суду України від 09.07.2007 № 6-рп/2007 та від 22.05.2008 № 10-рп/2008, якими визнано такими, що не відповідають Конституції України, норми законів України «Про Державний бюджет України на 2007 рік» щодо встановлення розмірів грошової допомоги, зокрема, ветеранам війни та «Про Державний бюджет України на 2008 рік» щодо виплати грошової допомоги в порядку та розмірах, визначених Кабінетом Міністрів України в межах бюджетних призначень, установлених законом про Державний бюджет України, а також рішення Конституційного Суду України від 27.02.2020 № 3-р/2020, яким визнано неконституційним окреме положення пункту 26 розділу VI Бюджетного кодексу, яким передбачено, що норми і положення статей 12-16 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» застосовуються у порядку та розмірах, установлених Кабінетом Міністрів України, виходячи з наявних фінансових ресурсів державного і місцевого бюджетів та бюджетів фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування.

Суб'єкт законодавчої ініціативи визначив, що на реалізацію законопроекту додатково необхідно 185 464,2 тис. грн. Реальні джерела покриття додаткових видатків не визначаються. Зазначається лише, що відповідні видатки на реалізацію законопроекту можуть бути забезпечені в рамках секвестру державного бюджету за рахунок скорочення неефективних видатків.

Вважаємо за необхідне висловити наступні застереження та пропозиції, що надійшли від центральних органів виконавчої влади.

Міністерство фінансів України зазначає, що у Державному бюджеті України на 2021 рік передбачено 1 382 540,6 тис. грн. на виплату щорічної разової грошової допомоги ветеранам війни і жертвам нацистських переслідувань та соціальної допомоги особам, які мають особливі та особливі трудові заслуги перед Батьківщиною. Прийняття законопроекту

потребуватиме додаткових видатків, реальних джерел покриття яких розробник не визначив. За висновком Міністерства, реалізація законопроекту у разі його прийняття не буде забезпечена фінансовими ресурсами у відповідному бюджетному періоді.

Автор законопроекту не надав, відповідно до частини першої статті 27 Бюджетного кодексу України, фінансово-економічних розрахунків та обґрунтування щодо потреби в бюджетних коштах, необхідних для реалізації законопроекту, а також пропозиції про внесення змін до законодавчих актів України щодо скорочення витрат бюджету та/або джерел додаткових надходжень бюджету для досягнення його збалансованості.

Водночас Міністерство у справах ветеранів України зазначає, що до Верховної Ради України Кабінетом Міністрів України внесений проект Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо визначення розміру щорічної разової грошової допомоги до 5 травня» (реєстр. № 5832 від 29.07.2021), який також містить подібні норми стосовно визначення розмірів грошової допомоги, однак забезпечення виконання його норм потребує додаткових видатків у сумі 7,7 млн. грн. Міністерство вважає за доцільне об'єднати та доопрацювати законопроекти за реєстраційними номерами 5089 та 5832-1 в частині напрацювання єдиного підходу до визначення розмірів грошової допомоги, що, з одного боку, задовольняв би інтереси ветеранів війни, а з іншого – був збалансованим щодо показників бюджету.

Комітет Верховної Ради України з питань бюджету ухвалив рішення, що проект Закону за реєстр. № 5089 (дооп.) матиме вплив на показники бюджету (збільшуючи витрати державного бюджету). Відповідно до рішення Комітету, у разі прийняття закону до 15 липня 2022 року він має вводитися в дію не раніше 1 січня 2023 року, а після 15 липня 2022 року – не раніше 1 січня 2024 року (або 1 січня наступного за цим року залежно від часу прийняття закону).

Міністерство фінансів України не підтримує законопроект.

Міністерство економіки України не підтримує проект Закону.

Міністерство соціальної політики України підтримує законопроект із зауваженнями.

Міністерство у справах ветеранів України підтримує законопроект частково.

Урядовий уповноважений з прав осіб з інвалідністю повідомляє про відсутність додаткових пропозицій до проекту Закону України.

Громадська спілка «Всеукраїнське громадське об'єднання «Національна Асамблея людей з інвалідністю України» підтримує запропоновані законопроектом зміни без зауважень.

За результатами розгляду та обговорення проекту Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо визначення розміру щорічної разової грошової допомоги до 5 травня» за реєстр. № 5089 (дооп.), з урахуванням прийнятого Комітетом Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів рішення щодо проекту Закону України про внесення змін до деяких законів України щодо визначення розміру щорічної разової грошової допомоги до 5 травня за реєстр. № 5832, Комітет прийняв рішення рекомендувати Верховній Раді України проект Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо визначення розміру щорічної разової грошової допомоги до 5 травня» (реєстр. № 5089, дооп.), поданий народними депутатами України Королевською Н.Ю., Гнатенком В.С., Морозом В.В. та іншими народними депутатами України, включити до порядку денного сьомої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання і, керуючись пунктом 2 частини першої статті 114 Регламенту Верховної Ради України, за наслідками розгляду в першому читанні відхилити.

Співдоповідачем на пленарному засіданні Верховної Ради України з цих питань від Комітету визначено Голову Комітету Третякову Галину Миколаївну.

Проект постанови Верховної Ради України додається.

Голова Комітету

Г. Третякова

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Комітет з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів

В И С Н О В О К

щодо проекту закону України про соціальну роботу
(реєстр. № 6415 від 10.12.2021)

Відповідно до статей 93, 108, 114 Регламенту Верховної Ради України, Комітет з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів розглянув на своєму засіданні 16 лютого 2022 року (протокол № 102) проект Закону України про соціальну роботу (реєстр. № 6415 від 10.12.2021), поданий Кабінетом Міністрів України, а також висновки Комітету Верховної Ради України з питань бюджету, Комітету Верховної Ради України з питань інтеграції України до Європейського Союзу та центральних органів виконавчої влади і зазначає наступне.

Законопроектом № 6415 визначаються організаційні та правові засади ведення соціальної роботи в територіальній громаді, терміни, перелік суб'єктів, об'єктів, уповноважених органів стосовно проведення соціальної роботи, положення щодо принципів і механізмів їх реалізації, встановлюються гарантії для працівників, які проводять соціальну роботу, що сприятиме створенню для них гідних умов праці, підвищенню її престижності.

Зокрема, проектом акта передбачено:

- уточнити перелік суб'єктів системи соціальної роботи (уповноважені органи системи соціальної роботи, суб'єкти, що проводять соціальну роботу, у тому числі центри соціальних служб/центри надання соціальних послуг, інші надавачі соціальних послуг, об'єднання громадян, благодійні, релігійні організації, волонтери у сфері соціальної роботи);
- розмежувати повноваження центральних та місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування з питань проведення соціальної роботи;
- визначити основні рівні, напрями, методи і технології практичної соціальної роботи;
- визначити завдання, права та обов'язки суб'єктів, що проводять соціальну роботу;
- поширити дію Закону на всі вікові категорії населення, а не тільки на дітей та молодь;
- визнати таким, що втратив чинність, Закон України «Про соціальну роботу з сім'ями, дітьми та молоддю».

Як зазначається розробником законопроекту, запропоновані законодавчі зміни забезпечать можливість запровадження в територіальних громадах системної та

ефективної соціальної роботи з особами/сім'ями, які належать до вразливих груп населення та/або перебувають у складних життєвих обставинах.

Реалізація законопроекту матиме вплив на інтереси осіб/сімей вищезазначених категорій, центральні, місцеві органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування, надавачів соціальних послуг, які проводять соціальну роботу, фахівців із соціальної роботи.

Разом з тим, слід зауважити наступне.

У фінансово-економічних розрахунках до законопроекту та експертному висновку Міністерства фінансів України зазначається, що реалізація його положень не потребуватиме додаткових видатків з державного бюджету та буде здійснюватися в межах видатків, передбачених у місцевих бюджетах для функціонування соціальних закладів, які становитимуть: у 2022 році – 988,3 млн грн, у 2023 році – 1 040,7 млн грн та у 2024 році – 1 092,7 млн грн.

Водночас, Міністерство розвитку громад та територій зазначає, що доцільно уточнити розрахунки наступних періодів. Так як, відповідно до звіту Казначейства про виконання місцевих бюджетів у 2021 році обсяг видатків за кодом Типової програмної класифікації видатків та кредитування місцевих бюджетів КТПКВК 3120 «Здійснення соціальної роботи з вразливими категоріями населення» на 2021 рік визначений у обсязі 930 595,5 тис.грн., а виконання становить лише 765 690,8 тис.грн. Відтак, видатки для бюджетів територіальних громад будуть меншими.

Крім того, термін набрання чинності законом, визначений у законопроекті, має узгоджуватися з положеннями частини третьої статті 27 Бюджетного кодексу України, що передбачає вимоги щодо введення в дію законів, що впливають на показники бюджетів (зменшують надходження бюджетів та/або збільшують витрати бюджетів).

Уповноважений Верховної Ради України з прав людини звертає увагу на невідповідність запропонованого проекту Закону до положень Закону України «Про запобігання та протидію домашньому насильству», а саме у проекті Закону України «Про соціальну роботу» вводиться поняття «корекційна робота – комплекс заходів, спрямованих на формування відповідального батьківства, зміну ризикованої, асоціальної поведінки особи, формування в неї соціально прийнятної моделі поведінки, гуманістичних цінностей, навичок ведення здорового способу життя, вміння керувати емоціями, усвідомленого ставлення до власних вчинків та їх наслідків». Зокрема, у частині першій статті 20 законопроекту передбачено, що корекційна робота проводиться шляхом упровадження індивідуальних корекційних програм (програма для особи, яка вчинила домашнє насильство або насильство за ознакою статі, індивідуальна корекційна програма з формування відповідального батьківства тощо).

Водночас у статті 1 Закону України «Про запобігання та протидію домашньому насильству» визначено, що програма для кривдника – комплекс заходів, що формується на основі результатів оцінки ризиків та спрямований на зміну насильницької поведінки кривдника, формування у нього нової, неагресивної психологічної моделі поведінки у приватних стосунках, відповідального ставлення до своїх вчинків та їх наслідків, у тому числі до виховання дітей, на викорінення дискримінаційних уявлень про соціальні ролі та обов'язки жінок і чоловіків.

У статті 28 вказаного Закону передбачено, що суб'єктами, відповідальними за виконання програм для кривдників, є місцеві державні адміністрації та органи місцевого самоврядування. Суб'єкт, відповідальний за виконання програм для кривдників, організовує та забезпечує проходження кривдниками таких програм.

Комітет з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів отримав експертні висновки від:

Комітету Верховної Ради України з питань бюджету який зазначає, що законопроект має вплив на показники місцевих бюджетів (призведе до збільшення їх видатків). У разі прийняття відповідного закону до 15 липня 2022 року він має вводитися в дію не раніше 1 січня 2023 року, а після 15 липня 2022 року – не раніше 1 січня 2024 року (або 1 січня наступного за цим року залежно від часу прийняття закону);

Комітету Верховної Ради України з питань інтеграції України до Європейського Союзу, який визнав положення законопроекту такими, що регулюються національним законодавством країн-членів Європейського Союзу та не підпадають під дію міжнародно-правових зобов'язань України у сфері європейської інтеграції;

Міністерства соціальної політики України, Міністерства економіки України, Асоціації міст України про підтримку законопроекту;

Міністерства фінансів України, яке у своєму висновку зазначило, що прийняття законопроектів не потребуватиме додаткових витрат з Державного бюджету України;

Міністерства розвитку громад та територій України про підтримку законопроекту із застереженнями;

Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини про підтримку законопроекту за умови врахування наданих зауважень;

Міністерства юстиції України, Національної сервісної служби України, Української асоціації районних та обласних рад про відсутність пропозицій і зауважень до законопроектів.

За результатами розгляду та обговорення Комітет Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів **в и р і ш и в**:

1. Проект Закону України про соціальну роботу (реєстр. № 6415 від 10.12.2021), поданий Кабінетом Міністрів України, включити до порядку денного сьомої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання.

2. За наслідками розгляду законопроекту в першому читанні, відповідно до пункту 1 частини першої статті 114 Закону України «Про Регламент Верховної Ради України» прийняти за основу з урахуванням при опрацюванні до другого читання зауважень Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини щодо приведення у відповідність норм законопроекту до положень Закону України «Про запобігання та протидію домашньому насильству».

3. Доручити виступити на пленарному засіданні Верховної Ради України з цього питання Голові Комітету Третяковій Г.М.

Проект постанови Верховної Ради України додається.

Голова Комітету

Г.Третякова

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Комітет з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів

В И С Н О В О К

щодо доцільності включення до порядку денного сесії Верховної Ради України проекту Постанови Верховної Ради України «Про заходи, спрямовані на соціальний захист населення та удосконалення порядку призначення житлових субсидій у зв'язку з підвищенням цін (тарифів) на житлово-комунальні послуги» (реєстр. № 5868)

За дорученням Голови Верховної Ради України та відповідно до пункту 3 частини першої статті 16 Закону України «Про комітети Верховної Ради України» та статті 93 Регламенту Верховної Ради України Комітет Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів на своєму засіданні 16 лютого 2022 року (протокол № 102) розглянув проект Постанови Верховної Ради України «Про заходи, спрямовані на соціальний захист населення та удосконалення порядку призначення житлових субсидій у зв'язку з підвищенням цін (тарифів) на житлово-комунальні послуги» (реєстр. № 5868), поданий Королевською Н.Ю., Солодом Ю.В. та іншими народними депутатами України.

Зазначеним проектом Постанови пропонується Кабінету Міністрів України вжити невідкладних заходів щодо соціального захисту населення від підвищення цін (тарифів) на житлово-комунальні послуги, а саме:

1) у двотижневий строк з дня прийняття цієї Постанови:

подати на розгляд Верховної Ради України пропозиції щодо внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2021 рік» в частині збільшення видатків за бюджетною програмою (КПКВК 2501230) «Виплата пільг і житлових субсидій громадянам на оплату житлово-комунальних послуг, придбання твердого та рідкого пічного побутового палива і скрапленого газу у грошовій формі»;

внести зміни до Постанови Кабінету Міністрів України від 27 липня 1998 р. № 1156 «Про новий розмір витрат на оплату житлово-комунальних послуг, придбання скрапленого газу, твердого та рідкого пічного побутового палива у разі надання житлової субсидії» з метою встановлення на постійній основі базової норми плати за житлово-комунальні послуги на рівні не більше 15 відсотків середньомісячного сукупного доходу домогосподарства;

внести зміни до Положення про порядок призначення житлових субсидій, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21 жовтня 1995 р. № 848 «Про спрощення порядку надання населенню субсидій для відшкодування витрат на оплату житлово-комунальних послуг, придбання скрапленого газу, твердого та рідкого пічного побутового палива», в частині:

перегляду і скорочення переліку випадків, коли житлова субсидія не призначається;

поновлення діяльності місцевих комісій з питань призначення житлових субсидій для розгляду заяв громадян та прийняття рішень про призначення субсидій у окремих випадках;

відновлення автоматичного перепризначення субсидій для тих людей, в яких не змінилися жодні обставини;

забезпечити підвищення соціальних нормативів, в межах яких держава надає громадянам пільги або субсидії на оплату житлово-комунальних послуг, витрат на управління багатоквартирним будинком;

забезпечити встановлення збільшених соціальних норм житла, в межах яких держава надає громадянам субсидії на оплату житлово-комунальних послуг, витрат на управління багатоквартирним будинком, для сімей, що складаються з однієї або двох непрацездатних осіб;

внести зміни до Постанови Кабінету Міністрів України від 5 червня 2019 р. № 483 «Про затвердження Положення про покладення спеціальних обов'язків на учасників ринку електричної енергії для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку електричної енергії» в частині встановлення (відновлення) пільгових (соціальних) тарифів на електричну енергію, що відпускається населенню, яке проживає в будинках, обладнаних опалювальними електроустановками, негазифікованих будинках, гуртожитках; для багатодітних, прийомних сімей та дитячих будинків сімейного типу; для мешканців населених пунктів, розташованих у 30-кілометровій зоні атомних електростанцій, а також встановлення окремого тарифу на електричну енергію, що відпускається населенню, за обсяг, спожитий до 100 кВт·год електроенергії на місяць (включно);

2) спільно з Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг у місячний строк з дня прийняття цієї Постанови:

запровадити державне регулювання цін (тарифів), зокрема визначати ціну на природний газ для населення з обов'язковим урахуванням обсягів та собівартості газу власного видобутку, граничних рівнів торговельної надбавки (націнки) до тарифів на житлово-комунальні послуги з постачання побутовим споживачам теплової енергії, постачання гарячої води, постачання та розподілу електричної енергії і природного газу, з віднесенням цих послуг до таких, що мають істотну соціальну значущість;

вжити заходів для недопущення зростання цін (тарифів) на природний газ, електроенергію та інші житлово-комунальні послуги для населення у 2021-2023 роках.

Крім того, Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг у першочерговому порядку розглянути законодавчі ініціативи, що стосуються формування цін (тарифів) на житлово-комунальні послуги, а також механізму надання житлово-комунальних послуг населенню у зв'язку з підвищенням цін (тарифів) на ці послуги, та за результатами розгляду внести свої пропозиції.

Контроль за виконанням цієї Постанови покласти на Комітети Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів та з питань енергетики та житлово-комунальних послуг відповідно до їх компетенції.

Насамперед слід зазначити наступне. Відповідно до постанови НКРЕКП від 30.09.2015 р. № 2496 «Про затвердження правил постачання природного газу» (зі змінами), з 01 травня 2021 року усіх побутових споживачів за замовчуванням (автоматично) переведено на новий річний тарифний план - «Фіксований». Цей тарифний план діятиме до 30.04.2022 року та доступний для отримувачів пільг і субсидій за базовою річною ціною на рівні 7,99 грн за 1 куб метр у більшості випадків.

До того ж, 30.09.2021р. підписано Меморандум між НАК «Нафтогаз України», Асоціацією міст України та Конгресом місцевих та регіональних влад, згідно з яким тарифи на тепло та гарячу воду до кінця опаловального сезону не зростатимуть. На зазначені цілі до місцевих бюджетів додатково спрямовано 11 млрд грн, а також частину коштів, отриманих від акцизу з пального – 13,44%.

Уповноважений Верховної Ради України з прав людини зазначає, що підтримує прийняття проекту Постанови.

Міністерство розвитку громад та територій України не підтримує прийняття проекту Постанови з огляду на цілу низку обґрунтованих аргументів і водночас, зазначає, що на сьогодні головним механізмом забезпечення соціального захисту найбільш вразливих верств населення залишається Програма житлових субсидій, яка гарантує малозабезпеченим громадянам стабільність витрат на оплату житлово-комунальних послуг незалежно від зміни вартості послуг.

Міністерство енергетики України не підтримує проект Постанови, оскільки недопущення зростання цін (тарифів) на електроенергію для населення частково врегульовано постановою Кабінету Міністрів України від 5 червня 2019 року № 483 «Про затвердження Положення про покладення спеціальних обов'язків на учасників ринку електричної енергії для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку електричної енергії» (зі змінами). Крім того, згідно із Законом України «Про ринок природного газу» з 01.08.2020 постачання природного газу для побутових споживачів, здійснюється за цінами, що вільно встановлюються між постачальником та споживачем, крім випадків передбачених цим Законом.

Міністерство соціальної політики не підтримує прийняття зазначеного проекту Постанови. Останнім часом до Положення № 848, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України, внесено низку змін, які спрямовані на посилення соціального захисту населення. Передбачено можливість в окремих

випадках призначати житлові субсидії непрацевдатним непрацюючим особам, які проживають самі, на норму, яка перевищує встановлену законодавством соціальну норму житла. Також у більшості випадків призначення житлової субсидії на наступний період проводиться без звернень громадян тощо.

Міністерство фінансів України (далі – Міністерство) звертає увагу на те, що у зв'язку з прийняттям Верховною Радою України проекту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2021 рік» щодо реалізації соціальних заходів та інфраструктурних проектів» (реєстр. № 6052 від 14.09.2021) 08.10.2021 року, як Закону, вирішено питання забезпечення до кінця року фінансовими ресурсами витрат на оплату пільг і житлових субсидій в повному обсязі.

Врегульовано питання встановлення на постійній основі базової норми плати за житлово-комунальні послуги на рівні не більше 15 відсотків середньомісячного сукупного доходу домогосподарства.

Міністерство застерігає про те, що реалізація проекту Постанови у разі прийняття потребуватиме додаткових видатків з державного бюджету.

В свою чергу, статтями 52 та 53 Бюджетного кодексу України визначено порядок внесення змін до Закону про Державний бюджет України. Зокрема, зміни можуть вноситися у разі перевиконання за підсумками трьох кварталів надходжень загального фонду Державного бюджету України, врахованих у розписі Державного бюджету України на відповідний період, більш ніж на 15 відсотків. Відтак проект Постанови Міністерством не підтримується.

Асоціація міст України не заперечує щодо прийняття проекту Постанови у чинній редакції.

Отже, за результатами розгляду проекту Постанови Верховної Ради України «Про заходи, спрямовані на соціальний захист населення та удосконалення порядку призначення житлових субсидій у зв'язку з підвищенням цін (тарифів) на житлово-комунальні послуги» (реєстр. № 5868), внесеного народними депутатами України Королевською Н.Ю., Солодом Ю.В. та іншими народними депутатами України, Комітет прийняв рішення рекомендувати Верховній Раді України не включати цей проект Постанови до порядку денного сьомої сесії IX-го скликання Верховної Ради України у зв'язку з втратою його актуальності.

Голова Комітету

Г.Третьякова